

تأکید مسعود دانشمند بر جذب سرمایه خارجی توسط بانک‌ها

با چمدان نمی‌توانیم پول وارد کنیم

عکس: امیر چرندی، شرق

تولیدی تأمین مالی انجام شود. البته همان‌طور که گفتیم، این تأمین مالی هم می‌تواند از خارج از کشور انجام شود.

❖ چرا این قدر باید به بانک‌ها برای تأمین مالی متکی باشیم؟ چون چاره دیگری نیست، سرمایه فقط از طریق نظام بانکی قابلیت ورود به کشور را دارد. با چمدان که نمی‌توانیم پول وارد کنیم، یکی از نقش‌های اصلی نظام بانکی در دوران پساتحریم هم جذب سرمایه خارجی است.

❖ مقداری پول بلوکه‌شده هم داریم که بناس‌ت آزاد شود و به کشور برگردد که شاید بتوانیم از محل سپرده‌گذاری آنها سرمایه جذب کنیم. ما با پول‌های بلوکه‌شده کاری نداریم؛ حرف ما این است که در شرایط فعلی باید از خارج کشور سرمایه‌ها را جذب و به واحدهای تولیدی تزریق کنیم. اما همه اینها به این شرط است که نظام بانکی ما بتواند به‌خوبی نقش خود را بازی کند. بانک‌ها در قالب همین بانکداری اسلامی هم نمی‌توانند به‌درستی نقش خود را ایفا کنند. در عقد مضاربه، مشارکت، فروش اقساطی باید به‌درستی عمل کنند و عاملین تخصصی را به‌کار بگیرند درحالی‌که این‌طور نیست. بانک‌ها باید در پروژه شریک باشند. اگر بانک با شخصی در قالب عقود بانکداری اسلامی قرارداد می‌بست، باید در سود و زیان شریک باشد، درحالی‌که هم‌اکنون بانک‌ها تنها در سود شریک‌اند. این نوع تفکر بانکداران باید تغییر پیدا کند. اگر پروژه به زیان خورد، بانک باید به اندازه سهم خود زیان را بپذیرد. درحالی‌که بانک‌ها می‌گویند ما اصلاً کاری به سود و زیان شما نداریم، باید درصد سود بانک را در سررسید بپردازید.

❖ منصفانه نیست؟ بی‌انصافی است. بانکی که با شخصی قرارداد مشارکت مدنی منعقد می‌کند، شریک است؛ به این معنا که در سود و زیان شریک است. بانک‌ها باید چشم خود را باز کنند و فرد متخصص برای پروژه تعیین و در انتها سود و زیان خود را محاسبه کنند. بانکداری اسلامی با این نحوه اجرا از عقود اسلامی، سر را نمی‌ایستد مگر اینکه بانک‌ها هم در سود و بهره پروژه‌ها ندراند. درحالی‌که نوع رفتار بانک بر حسب سود و زیان شما نداریم، باید درصد سود بانک را در سررسید بپردازید.

❖ پس بانک‌ها در دوران پساتحریم باید دستی به سر و روی تفکر و رویه‌های غلط خود بکشند؟ بله، اگر بانک‌ها تغییر رویه بدهند و در پروژه‌ها شریک باشند، نگاه‌ها متفاوت خواهد شد. الان تکلیف ما معلوم نیست؛ اگر بر مبنای بانکداری غربی عمل می‌کنیم، که فرد تسهیلات می‌گیرد و خودش می‌داند که با این پول چه می‌کند اما اگر روال ما بر مبنای بانکداری غیروبی است که دیگر باید از چهره بهره ثابت بیرون بیاوریم و در سود و زیان شریک باشیم.

❖ این وسط، حرف حساب بانکی‌ها چیست؟ بانک‌ها می‌گویند ما متخصص نداریم که وارد پروژه‌ها شویم و سود و زیان و پیشرفت پروژه‌ها را محاسبه کند اما اینکه سود را هم در پیش قرارداد بدون احتساب زیان پروژه برای خود محاسبه کنند، خلاف مفهوم اصلی بانکداری غیروبی بوده و نوعی پارادوکس است.

❖ یعنی می‌خواهید بگویید سودی که بانکی‌ها در قالب قراردادهای مشارکت می‌گیرند، چندان حلال نیست؟

من نمی‌خواهم فتوا دهم اما معنای بانکداری اسلامی هم این نیست. قاعداً اگر فرد در عملیات بیشتر سود کرد، سود اضافه محاسبه و به بانک پرداخت می‌شود اما اگر در جریان پروژه زیان کرد، منطق حکم می‌کند بانک هم در این زیان شریک باشد نه اینکه بانک خودش را از زیان کنار بکشد و فقط سود خود را مطالبه کند. یک پیشنهاد برای بانک‌ها این است بانک تسهیلاتی را که به مشتریان خود می‌دهند، بیمه کنند. در این صورت اگر شرایط بازار به هر نحوی تغییر کند، بانک‌ها خیالتان راحت است چون ریسک خود را در مقابل تسهیلات و مشارکت‌ها بیمه کرده‌اند.

❖ از بانک‌ها انتظار می‌رود بنگاه‌های اقتصادی باهوشی باشند. چرا تاکنون تسهیلات و عقود مشارکتی خود را به پوشش بیمه‌ای متصل نکرده‌اند که حالا این همه معوقه هم نداشته باشند؟

بانک‌ها ریسک خود را بیمه نمی‌کنند، چون بانک

یادداشت

بانکداران غربی از ما تمکین نمی‌کنند

حیدر مستخدمین حسینی کارشناس بانکی

● عمده تحولات در دوران پساتحریم به نظام بانکی برمی‌گردد. اگر وضعیت نظام بانکی کشور با بانکداری بین‌المللی تطبیق نداشته باشد، پروژه پساتحریم با مشکلاتی مواجه می‌شود و آن‌طور که امید به آن بسته‌اند اجرائی نخواهد شد. بانک‌ها اگرچه شاهرگ اصلی فعالیت‌های اقتصادی در ایران هستند اما در شرایط فعلی، نظام بانکی ما بیش از سایر فعالیت‌های اقتصادی دچار عقب‌ماندگی است. نظام بانکی کشور بیش از ۱۰ سال در تحریم گرفتار بوده و کارکنان بانک آموزش لازم را برای ورود به عرصه بین‌المللی ندیده‌اند به‌طوری‌که حتی با اصطلاحات در عرصه بین‌المللی از جمله ال‌سی، شتابش اعتبارات اسنادی و فاینانس و دیگر اصطلاحات بانکداری بین‌المللی غریب هستند چون در نحوه اجرا سهم نبوده‌اند. بنابراین اولین قدم برای ورود بانک‌ها به عرصه بین‌المللی، تلاش برای آموزش و شناخت بانکداری بین‌المللی است اما شناخت بانکداری بین‌المللی هم با پیچیدگی‌های بسیاری روبه‌رو است. قدم دیگر بعد از رفع تحریم‌ها، آزادسازی سوئیفت است که از این پیل ارتباطی برای نقل‌وانتقالات وجوه استفاده می‌شود. اما آزادسازی و برقراری سوئیفت به‌تنهایی کارساز نیست و پیش‌زمینه کار در ایجاد کارگزاری و نمایندگی است. قرار است بعد از رفع تحریم‌ها شرکت‌ها و کارخانجات ما مرادات بین‌المللی و تکنولوژی‌های نوین را بپذیرا باشند. کار دیگر این است که بانک‌های ما باید خودشان را با تجهیزات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری در عرصه بین‌المللی آماده کنند. متأسفانه در شرایط فعلی خط‌مشی و دستورالعمل‌ها ما را به جای آنکه بانک‌های تجاری بنویسند، بانک مرکزی می‌نویسد در صورتی‌که بانک‌های دنیا در سیاست‌گذاری‌های پولی، اختیارات بیشتری به بانک‌های تجاری می‌دهند اما در اینجا بانک مرکزی دخالت‌های اجرائی بسیاری در امور بانک‌ها دارد به‌طوری‌که حتی برای ضمانت‌نامه‌ها نیز دستورالعمل می‌نویسد درحالی‌که این کار در هیچ‌کجای دنیا مرسوم نیست. بانک مرکزی ما سکه‌های طلا نشر می‌دهد درحالی‌که این اتفاق هم در بانک‌های دنیا رخ نمی‌دهد. قدم دیگری که بانک‌ها باید در دوران پساتحریم بردارند، اخذ نمایندگی به مفهوم کارگزاری است. بانک‌های برتر علاقه‌ای به ایجاد شعبه ندارند و تمایل آنها بر این است که فعالیت‌های خود را از طریق اخذ نمایندگی و کارگزاری انجام دهند. ضمن اینکه برای ما هم به‌صرفه نیست که در خارج از کشور شعبه تأسیس کنیم چون تأسیس شعبه هزینه بالایی دارد البته تأسیس شعبه نیز علاوه بر هزینه‌های بسیار بالا با پیچیدگی‌هایی روبه‌رو است و شرایط سختی برای تأسیس شعبه وجود دارد بنابراین بهتر است با پوشش کارگزاری این موارد حل‌وفصل شود چون قیمت تمام‌شده پول نیز در این شرایط پایین‌تر خواهد آمد. از طرفی شرایط و قوانین برای ورود بانک‌های خارجی به ایران در سرزمین اصلی یا محدودیت‌هایی روبه‌رو است و این اجازه داده نشده که بانک‌های خارجی بتوانند در سرزمین اصلی فعالیت کنند. اگرچه دستورالعملی برای فعالیت بانک‌های خارجی در مناطق آزاد ابلاغ شده اما این دستورالعمل انکیزه‌های لازم را به بانکداران خارجی نخواهد داد و بانک‌های غربی از چنین شرایطی تمکین نخواهد کرد. شرایط فعالیت بانک‌های خارجی به ایران به‌گونه‌ای نیست که بانکداران خارجی بپذیرا آن باشند. بالین اوصاف ما برای فعالیت بانک‌های خارجی در سرزمین اصلی خلا قانونی داریم؛ ضمن اینکه در کشورهای حاشیه خلیج فارس شرایط بهتری را برای فعالیت بانک‌های خارجی فراهم کرده موضوع صلاحیت مدیران بانک‌های خارجی توسط بانک مرکزی ایران و فعالیت در قالب عقود اسلامی نیز از دیگر مباحثی است که مورد پذیرش بانک‌های خارجی نیست و همچنین نقل‌وانتقال ارز باید تابع مقررات بانک مرکزی باشد که قاعداً با این شرایط نایب امید به حضور بانکداری غربی در ایران داشته باشیم. عده‌ای در کشور ما از حضور سرمایه‌گذاران خارجی وحشت دارند و به همین دلیل با حضور سرمایه‌گذاران خارجی مخالفت می‌کنند، درحالی‌که حضور سرمایه‌گذار خارجی در عرصه بانکی موجب تحول و شکوفایی و ارتقای سطح کیفیت محصولات و خدمات ما خواهد شد.

فعالیت بانکداری بین‌المللی بر پایه اعتبارسنجی است و آنها مثل بانک‌های ایرانی بر پایه ارتباطات و رابطه‌ها کار نمی‌کنند. بانک‌های بین‌المللی حداکثر ۶۰۰ متغیر را در پروسه اعتبارسنجی در نظر دارند. درحالی‌که بانک‌ها می‌هم اینک قدم‌های نخستین را در بحث اعتبارسنجی برمی‌دارند. روزگاری بانک‌های ایرانی رتبه‌های زیر ۵۰ را در عرصه بین‌المللی به خود اختصاص می‌دادند اما حالا رتبه بانک‌های ما در دنیا بیش از ۵۰۰ است. بنابراین حضور بانک‌های خارجی در سرزمین اصلی به بانک‌های ما در شناخت نقاط ضعف‌شان کمک بسیار می‌کند.

خبر

استقبال شرکت‌های بیمه خارجی برای حضور در بازار ایران

● تسنیم: رئیس‌کل بیمه مرکزی از استقبال شرکت‌های بیمه خارجی برای حضور در بازار ایران خبر داد و گفت: برنامه‌ای برای پساتحریم در دست بررسی داریم. محمدابراهیم امین در جلسه شورای عمومی سندیکای بیمه‌گران که به منظور برقراری انسجام بیشتر میان ارکان صنعت بیمه برگزار شد، افزود: نگرش حق بیمه واقعی مساوی است با نپرداختن خسارت حقیقی و این موضوع می‌تواند خدشه‌دارشدن اعتماد مردم نسبت به صنعت بیمه را به‌دنبال داشته باشد.

تصویب بخش‌نامه بودجه سال ۹۵ در شورای اقتصاد

● فارس: بخش‌نامه لایحه بودجه سال آینده (۹۵) کشور در شورای اقتصاد به تصویب رسید. محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، پیش‌ازاین گفته بود بودجه سال آینده در موعد مقرر (۱۵ آذر ماه) به مجلس شورای اسلامی ارسال خواهد شد. همچنین امسال دولت علاوه بر لایحه بودجه سال آینده باید لایحه برنامه ششم توسعه را نیز تا شهریورماه سال جاری به مجلس ارائه کند تا پیش از بررسی بودجه ۹۵، تکلیف این برنامه مشخص شود.

قول مالیاتی طیب‌نیا به فعالان اقتصادی

● مهر: رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران از مذاکره با وزیر اقتصاد درباره پیش‌شرط‌های دسترسی به حساب‌های بانکی مردم برای اخذ مالیات خبر داد. محسن جلال‌پور درباره دسترسی سازمان امور مالیاتی به حساب‌های مردم براساس ابلاغیه اخیر رئیس‌جمهور گفت: اتاق بازرگانی ایران با هر نوع شفاف‌سازی و حضور جدی و پررنگ فعالان اقتصادی در فضای شفاف موافق است و البته بر این باور است که باید در دولت نیز این شفافیت اتفاق بیفتد، اما وقوع این شفافیت لازمه‌هایی دارد که در این زمینه پیشنهاد خود را به صورت مکتوب به دولت ارائه کرده‌ایم و یکشنبه هفته آینده نیز بیانیه فعالان اقتصادی در این باره در قالب اتاق ایران صادر خواهد شد.

IEON

Since 1960

Respecting you is our business.

نگاهی نو، خلاقیتی نو، خدماتی نوین

رستوران لئون شعبه نیاوران

خیابان دکتر باهنر(نیاوران)، بعد از مزده، پلاک ۴۰۶

تلفن: ۰۰ ۴۴ ۷۲ ۲۲

www.leon1960.com